

POSTANOWIENIE

1 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

na posiedzeniu niejawnym 1 października 2024 r. w Warszawie
w sprawie ze skargi A. R. o stwierdzenie niezgodności z prawem
prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie
z 11 stycznia 2023 r., VI Ca 138/22,
wydanego w sprawie z powództwa A. R.
przeciwko K. R.
o uchylenie alimentów ,
oraz z powództwa wzajemnego K. R.
przeciwko A. R.
o podwyższenie alimentów

- 1. odrzuca skargę,**
- 2. oddala wniosek K. R. o zasądzenie od A. R. na jej rzecz kosztów postępowania przed Sądem Najwyższym.**

UZASADNIENIE

Powód A. R. w pozwie skierowanym przeciwko córce K. R. domagał się uchylenia obowiązku alimentacyjnego ustalonego na rzecz pozwanej w kwocie po 600 zł miesięcznie wyrokiem Sądu Rejonowego w Olsztynie z 17 lutego 2006 r. Podniósł, że pozwana jest dorosła, od 6 lat przebywa i pobiera naukę w Wielkiej Brytanii i jest w stanie samodzielnie się utrzymać. Pozwana K. R. wniosła o oddalenie tego powództwa, zaś w pozwie wzajemnym domagała się podwyższenia

alimentów na jej rzecz do kwoty po 4000 zł miesięcznie. Podniosła, że nadal się kształci i nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie, natomiast pozwany wzajemnie A. R. znajduje się w bardzo dobrej sytuacji majątkowej.

Wyrokiem z 26 kwietnia 2022 r. Sąd Rejonowy w Olsztynie oddalił oba powództwa. Po rozpoznaniu apelacji obu stron, Sąd Okręgowy w Olsztynie wyrokiem z 11 stycznia 2023 r. zmienił zaskarżony wyrok w punkcie I o tyle, że podwyższył alimenty zasądzone od A. R. na rzecz K. R. z kwoty 600 zł ustalonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Olsztynie z 17 lutego 2006 r. w sprawie III RC 1051/05 do kwoty 2000 zł płatnej na dotychczasowych warunkach do rąk K. R., poczynając od 11 marca 2021 r. (pkt 1) oraz oddalił obie apelacje w pozostałej części (pkt 2).

Powód A. R. wniósł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie z 11 stycznia 2023 r. zaskarżając go w części, to jest w punkcie 1 i w punkcie 2 w zakresie oddalającym jego apelację od wyroku Sądu Rejonowego. Wniósł o stwierdzenie, że wyrok jest niezgodny z art. 133 § 1 k.r.o. Zarzucił naruszenie art. 378 § 1 k.p.c., art. 133 § 1 k.r.o. i art. 6 k.c. Podniósł, że w wyniku wydania orzeczenia poniósł szkodę w kwocie 41 440 zł, albowiem zapłacił tę kwotę córce z tytułu zasądzonych wyrokiem alimentów. Wskazał, że wzruszenie zaskarżonego wyroku w drodze innych środków nie było i nie jest możliwe, albowiem w sprawie o alimenty nie przysługuje mu skarga kasacyjna.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego celem jest uzyskanie prejudykatu umożliwiającego dochodzenie roszczeń odszkodowawczych od Skarbu Państwa za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem wykonywanie władzy publicznej. W orzecznictwie Sądu Najwyższego, uwzględniającym poglądy nauki prawa i orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego, przyjmuje się jednolicie, że wyrokiem niezgodnym z prawem - w rozumieniu art. 424¹ § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 417¹ § 2

k.c. - jest orzeczenie niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami, z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć albo wydane w wyniku szczególnie rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa (zob. orzeczenia Sądu Najwyższego z 31 marca 2006 r., IV CNP 25/05, OSNC 2007, nr 1, poz. 17; z 7 lipca 2006 r., I CNP 33/06, OSNC 2007, nr 2, poz. 35; z 3 czerwca 2009 r., IV CNP 18/09 oraz z 5 września 2008 r., I CNP 27/08). Niezgodność z prawem powodująca powstanie odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa musi mieć charakter kwalifikowany, elementarny i oczywisty, tylko bowiem w takim przypadku orzeczeniu sądu można przypisać cechy bezprawności. Tę wykładnię wskazanej normy zawartej w przytoczonym przepisie podzielił Trybunał Konstytucyjny, orzekając w wyroku z 27 września 2012 r. (Sk 4/11, OTK-A 2012/8/97, Dz.U.2012, poz.1104), że art. 424¹ § 1 k.p.c. rozumiany w ten sposób, że skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji przysługuje tylko wtedy, kiedy niezgodność ta jest oczywista, rażąca i przybiera postać kwalifikowaną, jest zgodny z art. 77 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. W świetle przedstawionego stanowiska judykatury, bezprawność judykacyjną, o której mowa w przywołanym 424¹ § 1 k.p.c., należy zatem definiować w sposób autonomiczny, węższy od tradycyjnie rozumianej bezprawności w dziedzinie odpowiedzialności cywilnej, z uwzględnieniem specyfiki sądowego stosowania prawa, istoty władzy sądowniczej i niezawisłości sędziowskiej (zob. wyroki Sądu Najwyższego z 17 maja 2006 r., I CNP 14/06; z 28 marca 2007 r., II CNP 124/06; z 14 kwietnia 2008 r., II BP 62/07; z 25 marca 2009 r., V CNP 93/08; z 3 czerwca 2009 r., IV CNP 116/08 oraz z 20 stycznia 2011 r., I BP 4/10).

Ze względu na nadzwyczajny charakter tego środka prawnego oraz jego funkcję, skarga musi spełniać wysokie wymagania formalne, które podzielić należy na wymogi stawiane pismu procesowemu (art. 424⁵ § 2 k.p.c.), których ewentualne wadliwości podlegają naprawieniu oraz wymogi konstrukcyjne skargi (art. 424⁵ § 1 k.p.c.), których braki nie podlegają sanacji, lecz powodują obligatoryjne odrzucenie skargi *a limine* na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c.

Przedstawiona skarga nie spełnia wymagania konstrukcyjnego określonego w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c., polegającego na przeprowadzeniu umotywowanego

wyvodu prawnego wykazującego, że w sprawie nie przysługuje skarżącemu jakiegokolwiek inny, niż wniesiona skarga o stwierdzenie niezgodności prawomocnego orzeczenia z prawem, środek zaskarżenia prowadzący do zmiany lub uchylenia wyroku objętego rozpatrywaną skargą. Skarżący ograniczył się w tym zakresie tylko do wskazania, że "wzruszenie przedmiotowego wyroku w drodze innych środków prawnych nie było możliwe, albowiem skarga kasacyjna w sprawach o alimenty jest niedopuszczalna zgodnie z art. 398² § 2 pkt 1 k.p.c.", co jednak nie stanowi o zachowaniu omawianej przesłanki skargi (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 8 października 2014 r., IV CNP 16/14; z 27 stycznia 2006 r. III CNP 23/05, OSNC 2006, nr 7-8, poz. 140; z 16 kwietnia 2014 r. IV CNP 65/13 oraz z 4 października 2018 r., II CNP 21/18). Skarżący nie wykazał bowiem w drodze wyodrębnionej argumentacji jurydycznej, że wzruszenie zaskarżonego wyroku nie może nastąpić w drodze innych środków prawnych takich jak przykładowo skarga o wznowienie postępowania lub skarga nadzwyczajna.

Z opisanych wyżej przyczyn Sąd Najwyższy odrzucił skargę na podstawie art. . 424⁸ § 1 k.p.c. Zawarty w odpowiedzi na skargę wniosek K. R. o zasądzenie od skarżącego na jej rzecz kosztów postępowania wywołanych wniesieniem skargi podlegał oddaleniu. Przeciwniczka skargi wniosła bowiem o jej oddalenie i tylko z tym postulatem, a nie z innym rozstrzygnięciem Sądu Najwyższego, związany był jej wniosek o przyznanie kosztów.

[SOP]

[ms]